

15. Соціально-психологічні і соціокультурні аспекти сучасного харчування

Ірина Медвідь, Микола Кітов

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Проблема осмислення соціально-психологічних і соціокультурних аспектів сучасного харчування стає все більш актуальною серед соціологів, культурологів, психологів.

Матеріали і методи. Літературні, соціально-психологічні та філософські роздуми про харчові уподобання й антипатії, практики приготування й аранжування їжі є плідними із культурно-контрастивної та інтеркультуральної перспектив. Тому поява художніх творів, присвячених цим проблемам, обґрунтована, як і посилений інтерес до цієї теми в останні двадцять років із боку літературознавства та культурології [4, с. 140]. Використано метод компаративного аналізу.

Результати. Протягом ХХ-ХХІ сторіччя, у зв'язку з розвитком цілого ряду як прикладних, так і теоретичних наук, осмислення їжі, трапези, питань вирощування, розподілу й споживання їжі здійснювалося у сферах кулінарії, ресторанного господарства, економіки, соціології, антропології, психології, естетики тощо [там само]. Французький філософ Ролан Барт у статті «Психо-соціологія сучасного харчування» зазначив із цього приводу: *«Що таке їжа? Це не лише низка продуктів, які підлягають статистичному та дієтичному вивченню. Це водночас комунікативна система, запас образів, звід правил вживання, реагування та поведінки. Будь-яка їжа функціонує як знаки поміж членами певної групи... З антропологічного погляду вона, безперечно, є першою необхідністю; однак відтоді, як людина більше не харчується лише дикими ягодами, ця потреба дедалі чіткіше структурована: субстанції, техніки, звичаї породжують у свою чергу систему значущих відмінностей (différences significatives) й із цього моменту обґрунтованою стає аліментарна комунікація»* [5, с. 67]. Ще однією передумовою розвитку «філософії їжі» може бути так званий кулінарний бум, особливо помітний у зв'язку з розвитком телекомунікаційних технологій і мережі Інтернет в останні кілька років. Майже на кожному каналі українського телебачення виходить одна або декілька кулінарних програм.

Висновки. Харчування є тим фактором, який спрямовує діяльність людини перш за все на творення, піддає його життєві позиції змінам, впливає на його свідомість і здатне наділяти особистість життєвими силами.

Література

1. Варипаєв О.М. Філософія їжі: концептуальні підходи до осмислення феномену [Текст] / О.М. Варипаєв // [Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг](#). – 2012. – Вип. 1(2). – С. 319–325.
2. Douglas, M. Deciphering a meal / Mary Douglas // Daedalus. Journal of American Academy of Arts and Sciences. – 1971. – № 101. – S. 61–81.
3. Маценка С. Інтеркультуральні виміри їжі в німецькій літературі (на прикладі роману К. Петерса «Ресторан Міцуко») [Текст] / С. Маценка // Питання літературознавства. – 2010. – Вип. 79. – С. 139–147.
4. Демецкая А. Философия слоу-фуда [Текст] / А. Демецкая // [Фармацевт Практик](#). – 2014. – № 7-8. – С. 45.
5. Barthes, R. Für eine Psycho-Soziologie der zeitgenössischen Ernährung / Roland Barthes // Freiburger Universitätsblätter. – 1982. – № 75. – S. 65–73.